

**FRAMKVÆMDARREGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR
(ESB) 2021/1847****2022/EES/4/05****frá 14. október 2021****um tilgreiningu á lögboðinni viðmiðun til að taka við af tilteknum útgáfum af CHF LIBOR-vöxtum (*)**

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/1011 frá 8. júní 2016 um vísitölur sem notaðar eru sem viðmiðanir í fjármálagæringum og fjárhagslegum samningum eða til að mæla árangur fjárfestingarsjóða og um breytingu á tilskipunum 2008/48/EB og 2014/17/ESB og reglugerð (ESB) nr. 596/2014 ⁽¹⁾, einkum 8. mgr. 23. gr. b,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) CHF LIBOR-vextir (e. *Swiss franc London Interbank Offered Rate*) eru meðal þeirra fimm LIBOR-vaxta sem stjórnað er af Ice Benchmark Administration (IBA). CHF LIBOR-vextir endurspeglar vextina sem stórir, leiðandi, alþjóðlega virkir bankar, með aðgang að heildsölumarkaði fyrir ótryggða fjármögnun, geta fjármagnað sig á í svissneskum frönkum á slíkum markaði. IBA reiknar út vextina á grundvelli gagna sem hópur banka sendir stofnuninni.
- 2) Breska viðskiptaháttaeftirlitið (e. *the Financial Conduct Authority of the United Kingdom (UK FCA)*) hefur tilkynnt að gerð tiltekinnna LIBOR-viðmiðana, þ.m.t. CHF LIBOR-vaxta, verði hætt í lok árs 2021. Sú aflagning er vegna áhyggna af því hvort LIBOR-vextir, í tilteknum útgáfum, endurspeglar með fullnægjandi hætti undirliggjandi markað eða efnahagsaðstæður sem eru lýsandi fyrir heildsölumarkað fyrir ótryggða fjármögnun. Þessar áhyggjur stafa af tregðu meirihluta banka í hópnum, sem leggja fram gögn til LIBOR-vaxta, að halda áfram að leggja fram gögn til viðkomandi útgáfu LIBOR-vaxta, eins og IBA tilkynnti um þann 5. mars 2021 í yfirlýsingu sinni: ICE LIBOR Feedback Statement on Consultation on Potential Cessation.
- 3) Áður fyrr notaði fjöldi banka CHF LIBOR-vexti í Sambandinu sem viðmiðunarvexti fyrir fjölda útistandandi fasteignaveðlána, sem flest munu renna út eftir lok árs 2021. Samkvæmt svörum í samráði framkvæmdastjórnarinnar við almenning eru nú útistandandi veðlána-samningar að fjárhæð 35 milljarðar evra í Sambandinu sem vísa í CHF LIBOR-vexti. Mesti fjöldi þessara samninga er útistandandi í Póllandi og restin er í Austurríki, Slóveníu, Hollandi og Frakklandi.
- 4) Í fjölda samskipta milli framkvæmdastjórnarinnar og hlutaðeigandi opinberra yfirvalda var lögð áhersla á stórt umfang mögulegrar röskunar vegna aflagningar CHF LIBOR-vaxta og þörfina fyrir að takmarka ósamfelli samninga sem vísa í CHF LIBOR-vexti til að komast hjá því að þessi röskun raungerist. Framkvæmdastjórnin tók tilhlýðilegt tillit til staðreynda sem lagðar voru fram til að meta hvort skilyrðin sem sett voru fram í 23. gr. b í reglugerð (ESB) 2016/1011 væru uppfyllt og þar af leiðandi staðfesta að framkvæmdastjórnin þyrfti að grípa til aðgerða.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjóð. ESB L 374, 22.10.2021, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 388/2021 frá 10. Desember 2021 um breytingu á IX. viðauka (Fjármálaþjónusta) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjóð. ESB L 171, 29.6.2016, bls. 1.

- 5) Í skýrslu Seðlabanka Póllands frá 2021 um fjármálastöðugleika ⁽²⁾ er minnst á að við lok árs 2020 hafi yfir 410 000 heimili í Póllandi verið með veðlán tengd við CHF LIBOR-vexti, með ýmiss konar samningsstíma CHF LIBOR-vaxta. Það eru um 20% af öllu pólska veðlánaafninu, sem samkvæmt öðrum gögnum sem lögð hafa verið fram af viðkomandi yfirvöldum eru að heildarfjárhæð um 100 milljarðar pólskra slota (um 22 milljarðar evra). Meirihluti þessara veðlána eru til langs tíma og munu verða útistandandi fram yfir 2030. Í skýrslunni er lögð áhersla á áhættuna sem fylgir því að hætta gerð CHF LIBOR-vaxta og þörf fyrir samfellu húsnæðislána í svissneskum frönkum til að koma í veg fyrir að slík áhætta verði að veruleika. Skýrslan undirstrikar enn frekar að ef engin varaákvæði eða lagaákvæði eru til staðar sem tilgreina hvaða viðmiðun skuli taka við af CHF LIBOR-vaxtaviðmiðuninni gæti það ógnað samfellu slíkra samninga og af þessum sökum haft í för með sér fjárhagstjón fyrir banka. Pólska fjármálaráðuneytið lagði fram sambærileg gögn til framkvæmdastjórnarinnar.
- 6) Í Austurríki voru, í júní 2021, milli 50 000 og 60 000 heimili með húsnæðislán sem vísa í CHF LIBOR-vexti, að fjárhæð 9,6 milljarðar evra sem eru um 5,7% af heildarhúsnæðisskuldum í Austurríki. Um 400 austurrískir bankar eru þátttakendur í húsnæðislánasöfnum sem vísa í CHF LIBOR-vexti. Seðlabanki Austurríkis og fjármálaeftirlit Austurríkis lögðu fram svipuð stuðningsgögn í bréfi sem sent var framkvæmdastjórninni.
- 7) Í Slóveníu voru þann 31. desember 2020 yfir 6 700 neytendalánasamningar, að heildarvirði meira en 300 milljónir evra, sem vísa í CHF LIBOR-vexti en síðasti skammtur þeirra samninga rennur ekki út fyrr en 2043. Þar að auki bera 9 af 15 bönkum áhættu gagnvart CHF LIBOR-vöxtum. Hlutfall húsnæðislána sem bera CHF LIBOR-vexti í þessum 9 bönkum af öllum húsnæðislánunum er um 6,34% og hlutfall húsnæðislána með CHF LIBOR-vexti af öllum húsnæðislánunum er 7,13%.
- 8) Áætlað er að í Hollandi séu húsnæðislánasamningar sem vísa í CHF LIBOR-vexti og eru án varaákvæða að fjárhæð u.þ.b. 500 milljónir evra.
- 9) Í Frakklandi eiga svæðisbundnir bankar um 6 400 smásölulán sem vísa í CHF LIBOR-vexti með gjalddaga eftir árið 2021.
- 10) Samkvæmt reglugerð (ESB) 2016/1011 er þess krafist að notendur viðmiðana geri og viðhaldi traustum, skriflegum áætlunum þar sem settar eru fram aðgerðir sem þeir myndu grípa til ef viðmiðun breytist verulega eða hætt er að gera hana og, ef það er gerlegt og viðeigandi, tilnefna eina eða fleiri viðmiðanir sem varaviðmiðun fyrir viðmiðun sem verður ekki lengur birt. Samningar sem vísa í CHF LIBOR-vexti hafa verið gerðir löngu áður en unnt var að gera ráð fyrir að gerð CHF LIBOR-vaxta yrði hætt og áður en reglugerð (ESB) 2016/1011 tók gildi. Þessir samningar innihalda því ekki varaákvæði sem taka á þeim atburði þegar stjórnandi viðmiðunar getur ekki lengur birt samningsbundna viðmiðun eftir tiltekinn dag.
- 11) Vegna þess að erfitt var að tilgreina viðeigandi viðmiðun í stað CHF LIBOR-vaxta áður en markaðurinn fékk skýr tilmæli frá landsbundna vinnuhópnum um viðmiðunarvexti fyrir svissneska franka (Swiss NWG) hafa einnig samningar sem gerðir voru eftir gildistöku dag (1. janúar 2018) reglugerðar (ESB) 2016/1011 ekki að geyma varaákvæði eða ekki viðeigandi varaákvæði.
- 12) Án umbreytingar á samningum sem vísa í CHF LIBOR-vexti yfir í tilnefnda staðgönguviðmiðun er veruleg hætta á röskun samninga í mörgum aðildarríkjum. Tilnefning á staðgönguviðmiðun ætti því að tryggja að dregið sé úr slíkri áhættu, en ef hún raungerist gæti það raskað starfsemi fjármálamarkaða í Sambandinu verulega.
- 13) Breska viðskiptaháttaeftirlitið tilkynnti þann 5. mars 2021 að CHF LIBOR-vextir yrðu ekki lengur dæmigerðir og að útgáfu þeirra yrði hætt. Slík yfirlýsing felur í sér að framkvæmdastjórnin getur beitt heimildum sínum til að tilnefna lögboðna viðmiðun í stað CHF LIBOR-vaxta skv. 8. mgr. 23. gr. b í reglugerð (ESB) 2016/1011.

⁽²⁾ Narodowy Bank Polski (Seðlabanki Póllands), Skýrsla um fjármálastöðugleika, júní 2021
<https://www.nbp.pl/en/systemfinansowy/fsr202106.pdf?v=2>

- 14) Niðurstaða samráðs framkvæmdastjórnarinnar við almenning staðfesti mikilvægt hlutverk tiltekinna samningstíma CHF LIBOR-vaxta í veðlánasamningum, einkum með eins mánaðar, þriggja mánaða, sex mánaða og 12 mánaða samningstíma. Skortur á skýrum og ótvíræðum vöxtum til að taka við í veðlánasamningum sem vísa í CHF LIBOR-vexti myndi hafa í för með sér réttaróvissu sem gæti leitt til málssóknar og röskunar á samningum. Því þykir rétt að framkvæmdastjórnin tilnefni lögboðna viðmiðun sem tekur við fyrir þessa fjóra samningstíma CHF LIBOR-vaxta til notkunar í hvers konar samningum, og í öllum fjármálagerningum eins og þeir eru skilgreindir í tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/65/EB⁽³⁾, þ.m.t. en ekki takmarkað við sparireikninga, veðlán og lán, þ.m.t. neytendalánasamningar og lán til lítilla fyrirtækja, sem falla undir lög aðildarríkis sem ekki innihalda varaákvæði eða innihalda varaákvæði sem ekki eiga við.
- 15) Vinnuhópurinn um viðmiðunarvexti fyrir svissneska franka (Swiss NWG) lagði árið 2017 til að notaðir yrðu svissneskir meðaldagvextir (Swiss Average Rate Overnight eða SARON-vexti), sem stjórnað er af SIX Swiss Exchange Financial Information AG (SIX), sem vaxtaviðmiðun í stað CHF LIBOR-vaxta⁽⁴⁾. Vinnuhópurinn um viðmiðunarvexti fyrir svissneska franka (Swiss NWG) lagði í september 2020 til, eftir að hafa viðurkennt að ómögulegt væri að búa til vaxtaviðmiðun til framtíðar fyrir tiltekna gildistíma á grundvelli SARON, að notaðir skuli samsettir SARON-vextir sem grundvöllur fyrir varavexti fyrir tilvísun í CHF LIBOR-vexti fyrir reiðufjárgerninga. Tilnefnd staðgönguviðmiðun fyrir víðeigandi samningstíma CHF LIBOR-vaxta í eldri reiðufjárgerningum ætti því að reiknast sem samsettir SARON-vextir.
- 16) Niðurstaða samráðs framkvæmdastjórnarinnar við almenning sýnir að stuðningur er til staðar, þ.m.t. hjá opinberum yfirvöldum aðildarríkja sem verða fyrir mestum áhrifum við tilnefningu lögboðinnar staðgönguviðmiðunar í stað CHF LIBOR-vaxta í öllum útgáfum í samræmi við tilmæli vinnuhópsins um viðmiðunarvexti fyrir svissneska franka. Á meðan CHF LIBOR-vextir eru áætlaðir framtíðarvextir, þar sem viðskiptavinurinn veit fyrirfram vextina sem eru til greiðslu fyrir tímabilið sem framundan er, eru samsettir SARON-vextir reiknaðir aftur í tímann. Það þýðir að vextirnir á gefnu tímabili verða ekki þekktir fyrir en í lok tímabilsins. Til að hægt sé að nota vextina við upphaf vaxtatímabilsins er möguleg lausn að ákvarða vextina á grundvelli athugunartímabils á undan vaxtatímabilinu. Þann 29. september 2020 lagði vinnuhópurinn um viðmiðunarvexti fyrir svissneska franka til að í tilvikum þar sem nauðsynlegt er að þekkja vaxtagreiðsluna í upphafi vaxtatímabilsins verði notaðir samsettir SARON-vextir í samræmi við aðferðafræðina um „nýjustu endurstillingu“ (e. *last reset*). Slík aðferðafræði felur í sér ákvörðun á vöxtum fyrir næsta tímabil á grundvelli sannreyntra samsettra vaxta fyrra tímabils sem er jafn langt og vaxtatímabilið sem stendur fyrir dyrum.
- 17) Samkvæmt tilmælum vinnuhópsins um viðmiðunarvexti fyrir svissneska franka þann 1. febrúar 2021 ættu notendur að taka upp eins mánaðar samsetta SARON-vexti sem vaxtaviðmiðun í stað eins mánaðar CHF LIBOR-vaxta og þriggja mánaða samsetta SARON-vexti sem vaxtaviðmiðun í stað þriggja mánaða CHF LIBOR-vaxta, sem ákvarðaðir eru samkvæmt aðferðafræðinni um nýjustu endurstillingu, þ.e. samsetta SARON-vexti eins og þeir eru reiknaðir út, eftir því sem við á, á grundvelli þess eins mánaðar og þriggja mánaða tímabils sem er strax á undan vaxtatímabilinu.
- 18) Vinnuhópurinn um áhættulausa evruvexti (Euro Risk-Free Rate Working Group) tilgreindi í tilmælum sínum þann 11. maí 2021 að aðferðafræðin um nýjustu endurstillingu fyrir tímabil sem eru lengri en þrjú mánuðir gæti haft í för með sér reikningsskila- og áhættuvarnaráskoranir vegna mismunandi fyrirkomulags IBOR-vaxta (sem er áætlun fram í tímann) og SARON-vaxta (sem byggjast á fyrri tímabilum), sem verða stærri eftir því sem samningstíminn er lengri. Vinnuhópurinn um viðmiðunarvexti fyrir svissneska franka lagði þann 1. júlí 2021 til sem annan valkost aðferðafræði um „nýjustu stillingu“ (e. *last recent*) með eins mánaðar athugunartímabili. Slík aðferðafræði felur í sér ákvörðun á vöxtum fyrir næsta tímabil á grundvelli sannreyntra samsettra vaxta fyrra tímabils sem er skemmra en vaxtatímabilið sem stendur fyrir dyrum. Með tilliti til tilmæla vinnuhópsins um áhættulausa evruvexti, og til að vera eins nálægt upphaflega viðmiðunartímabilinu fyrir hvern samningstíma og mögulegt er, voru þriggja mánaða samsettir SARON-vextir taldir eiga betur við en eins mánaðar samsettir SARON-vextir fyrir samningstíma CHF LIBOR-vaxta sem eru þrjú mánuðir eða lengri. Því er víðeigandi að nota eins mánaðar samsetta SARON-vexti og þriggja mánaða samsetta SARON-vexti sem staðgönguvaxtaviðmiðun sem tekur við, eftir því sem við á, af eins mánaðar CHF LIBOR-vöxtum og þriggja mánaða CHF LIBOR-vöxtum og að nota þriggja mánaða samsetta SARON-vexti einnig sem staðgönguvaxtaviðmiðun í stað sex og tólf mánaða CHF LIBOR-vaxta.

⁽³⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/65/ESB frá 15. maí 2014 um markaði fyrir fjármálagerninga og um breytingu á tilskipun 2002/92/EB og tilskipun 2011/61/ESB (Stj. tíð. ESB L 173, 12.6.2014, bls. 349).

⁽⁴⁾ SARON-vextir eru birtir á viðkomandi vefsíðu stjórnanda þeirra: https://www.six-group.com/exchanges/indices/data_centre/swiss_reference_rates/compound_rates_en.html

- 19) Munur er á milli gildis CHF LIBOR-vaxta og samsettra SARON-vaxta. Til að endurspegla slíkan mun og til að lágmarka efnahagsleg áhrif útskipta ætti að bæta fastri aðlögun verðbils við samsetta SARON-vexti fyrir hvern samningstíma CHF LIBOR-vaxta sem þeir koma í staðinn fyrir.
- 20) Samráð framkvæmdastjórnarinnar við almenning staðfesti að viðeigandi er að reikna út fasta aðlögun verðbils á grundvelli sögulegs miðgildis verðbils milli CHF LIBOR-vaxta og viðkomandi samsettra SARON-vaxta yfir fimm ára afturskyggt tímabil fram að 5. mars 2021.
- 21) Því er viðeigandi að vextirnir sem framkvæmdastjórnin tilnefnir til að koma í stað samningstíma viðkomandi CHF LIBOR-vaxta samsvari samsettum SARON-vöxtum að viðbættri viðeigandi aðlögun verðbils eins og hún er birt fyrir hvern gildistíma viðkomandi samsettra SARON-vaxta (eins, þriggja, sex og tólf mánaða).
- 22) Samkvæmt 3. mgr. 23. gr. b í reglugerð (ESB) 2016/1011 kemur ný vaxtaviðmiðun sem tekur við af CHF LIBOR-vöxtum, í krafti laga, í stað allra tilvísana í þá viðmiðun í öllum samningum og í öllum fjármálagningum eins og þeir eru skilgreindir í tilskipun 2014/65/ESB sem ekki innihalda varaákvæði eða innihalda varaákvæði sem ekki eru viðeigandi. Þessi útskipti hafa því ekki áhrif á samninga sem búið er að endurnýja til að mæta því að gerð CHF LIBOR-vaxta verði hætt, eins og kveðið er á um í 11. mgr. 23. gr. b í reglugerð (ESB) 2016/1011.
- 23) Með tilliti til þess að birtingu LIBOR-vaxta verður hætt 1. janúar 2022 ættu tilgreindu vextirnir að koma í stað CHF LIBOR-vaxta frá og með þeim degi.
- 24) Breska viðskiptaháttaeftirlitið, sem stjórnandi CHF LIBOR-vaxta, Seðlabanki Sviss, í hlutverki sínu sem skrifstofa vinnuhópsins um viðmiðunarvexti fyrir svissneska franka, og Evrópska verðbréfamarkaðseftirlitsstofnunin lögðu fram álit sitt á þessari reglugerð.
- 25) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit evrópsku verðbréfanefndarinnar.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Útskipti CHF LIBOR-vaxta

1. Eftirfarandi vextir eru tilnefndir sem vaxtaviðmiðun í stað CHF LIBOR-vaxta í öllum samningum og öllum fjármálagningum eins og þeir eru skilgreindir í tilskipun 2014/64/ESB:
  - a) í stað eins mánaðar CHF LIBOR-vaxta koma eins mánaðar samsettir SARON-vextir, eins og þeir eru á eins mánaðar tímabili fyrir vaxtatímabilið,
  - b) í stað þriggja mánaða CHF LIBOR-vaxta koma þriggja mánaða samsettir SARON-vextir, eins og þeir eru á þriggja mánaða tímabili fyrir vaxtatímabilið,
  - c) í stað sex mánaða CHF LIBOR-vaxta koma þriggja mánaða samsettir SARON-vextir, eins og þeir eru á þriggja mánaða tímabili fyrir vaxtatímabilið,
  - d) í stað tólf mánaða CHF LIBOR-vaxta koma þriggja mánaða samsettir SARON-vextir, eins og þeir eru á þriggja mánaða tímabili fyrir vaxtatímabilið.
2. Fastri aðlögun verðbils skal bætt við vaxtaviðmiðunina sem tekur við og tilnefnd er í 1. mgr. Sú fasta aðlögun skal jafngilda verðbilinu sem birt er fyrir hvern viðeigandi samningstíma og skal reiknuð 5. mars 2021 sem sögulegt miðgildi verðbils milli viðkomandi CHF LIBOR-vaxta og viðkomandi samsettra SARON-vaxta yfir fimm ára afturskyggt tímabil fyrir hvern samningstíma.

3. Tilnefna skal nýja vaxtaviðmiðun í stað CHF LIBOR-vaxta í samræmi við eftirfarandi töflu:

LIBOR	SAMN- INGSTÍMI	Staðgönguvaxtaviðmiðun	Föst aðlögun verðbils (%)
CHF	1M	Samsettur eins mánaðar SARON-vextir (SAR1MC) ISIN CH0477123886	-0,0571
CHF	3M	Samsettur þriggja mánaða SARON-vextir (SAR3MC) ISIN CH0477123902	0,0031
CHF	6M	Samsettur þriggja mánaða SARON-vextir (SAR3MC) ISIN CH0477123902	0,0741
CHF	12M	Samsettur þriggja mánaða SARON-vextir (SAR3MC) ISIN CH0477123902	0,2048

2. gr.

Gildistaka og framkvæmd

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Þessi reglugerð kemur til framkvæmda frá og með 1. janúar 2022.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 14. október 2021.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Ursula VON DER LEYEN

forseti.
